

ΙΕΡΟΣ

ΠΟΛΥΚΑΡΠΟΣ

ΕΒΔΟΜΑΔΙΑΙΟΝ ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΟΝ ΦΥΛΛΟΝ

ΠΡΟΝΟΙΑ ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΑΣΙΑ ΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΣΜΥΡΝΗΣ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΥ
ΔΑΠΑΝΗ ΔΕ ΚΑΙ ΠΡΟΣ ΟΦΕΛΟΣ ΤΗΣ ΘΡΗΣΚ. ΑΔΕΛΦΟΤΗΤΟΣ <ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ>

ΕΤΟΣ Α΄.

ΣΜΥΡΝΗ 7 'Ιανουαρίου 1912

ΑΡΙΘ. 40

Ὁ Ἰωσήφ «ἔγερθεὶς παρέλαβ· τὸ παιδίον καὶ τὴν μητέρα αὐτοῦ νοκτῆς καὶ ἀνεχώρησεν εἰς Αἴγυπτον». (Ματθ. 2', 14).

Δημόσια Κεντρικὴ Βιβλιοθήκη Μυτιλήνης

ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΜΕΤΑ ΤΑ ΦΩΤΑ

(Ματθ. 4, 12—17).

«Τῷ καιρῷ ἐκείνῳ ἀκούσας ὁ Ἰησοῦς ὅτι Ἰωάννης παρεδόθη, ἀνεχώρησεν εἰς τὴν Γαλιλαίαν, καὶ καταλιπὼν τὴν Ναζαρέτ ἔλθων κατέκησεν εἰς Καπερναοὺμ τὴν παραθαλάσσιον ἐν ὄρεισι Ζαβουλῶν καὶ Νεφθαλείμ, ἐν ἧ πληρωθῆ τὸ ῥηθὲν διὰ Ἠσαίου τοῦ προφήτου λέγοντος· γῆ Ζαβουλῶν καὶ γῆ Νεφθαλείμ, ὁδὸν θαλάσσης, πέραν τοῦ Ἰορδάνου, Γαλιλαία τῶν ἐθνῶν, ὁ λαὸς καθήμενος ἐν σκότει εἶδε φῶς μέγα, καὶ τοῖς καθημένοις ἐν χώρα καὶ σκιᾷ θανάτου φῶς ἀνέτειλεν αὐτοῖς. Ἀπὸ τότε ὁ Ἰησοῦς ἤρξατο κηρύττειν καὶ λέγειν· μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Τὸ σημερινὸν Εὐαγγέλιον, ἀγαπητοὶ τοῦ «Ἱεροῦ Πολυκάρπου ἀναγνώσται, διὰ τὴν πολλὴν καὶ ἔξοχον σπουδαιότητά του ἔχει ἀνάγκην πολλῆς καὶ προσεκτικῆς ἀναπτύξεως, διότι μᾶς διδάσκει ἐν τῇ φαινομενικῇ ἀπλότητι του ὑψίστα καὶ σπουδαιότατα διδάγματα καὶ ἀποκαλύπτει φῶς εἰς τοὺς ἐσκοτισμένους ὑπὸ τῆς ἀγνωσίας καὶ τῶν παθῶν ἡμᾶς, ὅσοι βαθέως αἰσθανόμεθα τὴν ὑψίστην ἀνάγκην κήρυκος καὶ Εὐαγγελιστοῦ, ἵνα φωτίσῃ τὸν νοῦν μας, ἵνα θερμάνῃ τὴν καρδίαν μας, ἵνα κινήσῃ τὴν θέλησίν μας εἰς τὴν ὑπηρεσίαν τοῦ πλησίον, τῆς πατρίδος, τῆς ἀνθρωπότητος.

Τὸ δὲ χρυσοῦν ρητὸν καὶ τὸ κεντρικὸν κήρυγμα, τὸ ὁποῖον ἐξέχει ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου, εἶνε τὸ ῥητὸν τοῦ ἐπιλόγου «ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύττειν καὶ λέγειν· μετα-

νοεῖτε, ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν», διότι ἀπὸ τότε ἀρχίζει ὁ δημόσιος βίος καὶ ἡ ἐπίσημος ἐν μέσῳ τῶν ἀνθρώπων ἀποστολή καὶ διακονία τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ· ἀπὸ τότε εἰσέρχεται ὁ Ἰησοῦς μεταξὺ τῶν ἐσκοτισμένων καὶ ἐν χώρᾳ καὶ ἐν σκιᾷ θανάτου καθημένων ἀνθρώπων ὡς κήρυξ, ὡς διδάσκαλος, καὶ ὡς Σωτήρ.

Τὸν καιρὸν τοῦτον, ὡς βλέπετε, μετ' ἀκριβολογίας ἐσημείωσεν ὁ Εὐαγγελιστὴς Ματθαῖος εἰπὼν «ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύττειν», διότι ὁ καιρὸς οὗτος εἶνε μέγας καὶ ἐπίσημος ἱστορικὸς σταθμὸς τῆς ἀνθρωπότητος ὅλης, ὁ καιρὸς οὗτος εἶνε ἡ σφραγίς καὶ τὸ τέλος τοῦ παρελθόντος, εἶνε τὸ κέντρον τοῦ αἰεποτε παρόντος καὶ τὸ ἀφ' οὗ σημεῖον τοῦ μέλλοντος.

Τὰ τρία ταῦτα μεγάλα σημεῖα περιφανῶς καὶ κατὰ τρόπον ἐμποιῶντα ἰδιαιτέραν ἐντύπωσιν ἀ-

ναγράφει τὸ σημερινὸν ἦτοι τὸ κατὰ τὴν παροῦσαν ἀμέσως μετὰ τὰ Φῶτα Κυριακὴν ἀναγινωσκόμενον Ἱερὸν Εὐαγγέλιον τοῦτο, τοῦ ὁποίου προοίμιον καὶ ἀρχὴ εἶναι ἢ παραδόσεις, ἢ σύλληψις καὶ ἢ φυλάκισις τοῦ Ἰωάννου, ὅστις εἶνε τὸ τέλος καὶ ἢ σφραγίς τῶν προφητῶν, κέντρον καὶ οὐσία καὶ τὸ μέγα ἱστορικὸν γεγονός τῆς μεταβάσεως τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὴν Γαλιλαίαν, ὅπου ὁ θάνατος εἶχεν ἠπλωμένας καὶ τεταμένας τὰς μαύρας πτέρυγὰς του ἐπὶ τοῦ καθημένου ἐν σκότει μινιάδος τούτου λαοῦ τῶν Γαλιλαίων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ Ἰησοῦς μέλλει νὰ ἐκλέξῃ τοὺς Ἀποστόλους του, τοὺς ἐντίμους τούτους καὶ ἐκλεκτοὺς λίθους τῆς νέας του οἰκοδομῆς, τῆς Ἐκκλησίας, καὶ τέλος καὶ ἐπίλογος τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου εἶνε ἢ ἀρχὴ καὶ τὸ προοίμιον τοῦ περὶ μετανοίας καὶ σωτηρίας μεγάλου καὶ ὑψηλοῦ κηρύγματος τοῦ Ἰησοῦ, ὅστις εἶνε τὸ Α καὶ τὸ Ω τοῦ μυστηρίου τῆς ὄλης οἰκονομίας τῆς σωτηρίας τοῦ ἀνθρώπου πλίνου Γένους.

«Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύττων καὶ διδάσκων, μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν». Ἀπὸ πότε εἶνε τοῦτο τὸ «ἀπὸ τότε;» Τοῦτο ἡμεῖς θὰ διερευνήσωμεν σήμερον.

Ὡς γνωρίζετε, ὀλίγιστα ἡμεῖς γνωρίζομεν περὶ τῆς νεανικῆς ἡλικίας τοῦ Κυρίου ἡμῶν. Τὸ δια-

τι δὲν μᾶς ἀπεκολλίγηται περὶ σσότερα, εἶπομεν ἐν τῇ μελέτῃ ἡμῶν κατὰ τὴν παρελθούσαν Κυριακὴν τῆς 1ης τοῦ Ἰανουαρίου. Ἡμεῖς περὶ τῶν πρώτων χρόνων τῆς πρώτης περιόδου τοῦ βίου τοῦ Ἰησοῦ μέχρι τοῦ 30οῦ ἔτους τῆς ζωῆς του, γνωρίζομεν τόσα μόνον, ὅτι ἐγεννήθη ἐκ παρθένου ἐν Βηθλεὲμ τῆς Ἰουδαίας, ὅτι περιετμήθη κατὰ τὸν Νόμον ὀκταήμερος, ὅτι προσηνήχθη εἰς τὸν ναὸν τοῦ Κυρίου τεσσαρακονθήμερος καὶ ἐξηγορήσθη ἀντὶ δύο περιστερῶν, ἦτις ἦτο ἢ προσφορὰ τῶν πτωχῶν, ὅτι φυγὼν εἰς Αἴγυπτον ἐπανήλθεν εἰς Ναζαρέτ μετὰ τὸν θάνατον τοῦ βρεφοκτόνου Ἡρώδου, ὅτι δωδεκαετῆς ἀνέβη εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, καὶ ἐκεῖ ἐν τῷ ναῷ ἐμαρτύρησεν ἑαυτὸν ὡς υἱὸν τοῦ οὐρανοῦ αὐτοῦ πατρὸς, ὅστις ἔδει νὰ εἶνε «ἐν τοῖς τοῦ πατρὸς του», ὅτι ἐν ὑπακοῇ πρὸς τοὺς γονεῖς του,] ἐν τῇ μελέτῃ τῆς Βίβλου, ἑαυτοῦ καὶ τοῦ Θεοῦ πατρὸς του διέρρησεν ἐν τῇ κώμῃ Ναζαρέτ ὁ βίος του μέχρις οὗ τριακονταετῆς προσῆλθε πρὸς τὸ βάπτισμα τοῦ Ἰωάννου ἐν τῷ Ἰορδάνῃ, καὶ ἐκεῖ ἐμαρτυρήθη ἄνωθεν, ὡς ὁ προσδοκώμενος Μεσσίας, καὶ ἐφανερώθη διὰ τῆς ἐπ' αὐτὸν καταβάσεως τοῦ Ἁγίου Πνεύματος, καὶ τῆς ἐνεχθείσης ἐκ τῶν οὐρανῶν φωνῆς πρὸς τὸν Βαπτιστὴν, καὶ δι' αὐτοῦ ἐκηρύχθη καὶ ἐγνώσθη

εἰς τὸν προσδοκῶντα λαὸν ὡς ὁ λυτρούμενος τὸν Ἰσραήλ, ὡς ὁ τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου αἴρων Ἄμνός.

Αὐτὰ τὰ ὀλίγιστα σχετικῶς πρὸς τὰ πρῶτα τριάκοντα ἔτη τῆς ἡλικίας τοῦ Ἰησοῦ μόνον γνωρίζουεν. Οἱ Εὐαγγελισταὶ δὲν ἠθέλησαν νὰ δώσωσιν εἰς ἡμᾶς πλήρη βιογραφικὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῆς νηπιακῆς μέχρι τῆς ἀνδρικῆς ἡλικίας τοῦ Σωτῆρος, διότι τὰ βλέμματα καὶ ἡ προσοχὴ τῶν Εὐαγγελιστῶν ἦσαν προσηλωμένα πρὸς τὴν οὐράνιον λαμπρότητα τοῦ Πνεύματος τοῦ Ἰησοῦ Χριστοῦ. Ἡ δύναμις καὶ τὸ μεγαλεῖον τῶν θαυμαστῶν λόγων καὶ ἔργων του τοὺς ὑπεχρέωσε νὰ παραμελήσωσι τὰ ἔξωτερικὰ τοῦ ἰδιωτικοῦ βίου τοῦ Θεανθρώπου περιστατικῶς. Καὶ διὰ τοῦτο τὰ μέχρι τοῦ 30οῦ ἔτους, ὅποτε ἀπὸ τοῦ ἰδιωτικοῦ του βίου μετέβη ὁ Ἰησοῦς διὰ τοῦ βαπτίσματος εἰς τὸν δημόσιον βίον του, παρασιωπῶνται ὑπὸ τῶν Εὐαγγελιστῶν καὶ μόνον ἀπὸ τῆς σήμερον, ὅποτε ἐξέρχεται ὁ Ἰησοῦς ὡς ὁ μέγας κήρυξ καὶ διδάσκαλος ἐν τῷ μέσῳ τῶν Ἰουδαίων καὶ τῶν ἐθνικῶν, ἀφ' οὗ πλέον ὁ Οὐρόδρομος καὶ ὁ Βαπτιστής, τοῦ ὁποίου μείζων κατὰ τὴν ἀριότητα, τὴν ἀξίαν καὶ τὴν ἀρετὴν ἄλλος δὲν ἐγεννήθη, τελέσας τὸν μέγαν καὶ ἔνδοξον δρόμον του καὶ ἐκπληρώσας τὸν ὑψηλὸν προορισμὸν του, ἦτοι φα-

νερώσας τὸν Μεσσίαν, παρεδόθη καὶ ἐρρίφθη εἰς τὰς φυλακάς, ἀπὸ τῆς σήμερον ἀρχίζει ἡ συστηματικὴ ἐξιστόρησις τῶν λόγων καὶ ἔργων καὶ παθῶν τοῦ Κυρίου, ἀπὸ τῆς σήμερον ἀρχίζει τὸ κραταῖον ἐκεῖνο κήρυγμα καὶ αἱ μεγάλαι ἐκείναι θαυματουργαί, διὰ τῶν τῶν ὁποίων ἐπὶ τρία ἔτη ἐσκορπίσεν εἰς ὅλον τὸν καθήμενον ἐν χώρᾳ καὶ σκιᾷ θανάτου κόσμον τόσον φῶς, ὅσον δὲν ἔρριψαν ὅλοι οἱ σοφοὶ ὄλων τῶν αἰώνων λαμβαιόμενοι ὁμοῦ καὶ ἐνεφύσησεν εἰς τὴν μαρασμὸν καὶ νέκρωσιν ἀποπνεύουσαν ἀνθρωπότητά τὴν ζώην, ὅσην δὲν ἔδωκαν ὅλα τὰ φιλοσοφικὰ καὶ εὐδαιμονιστικὰ συστήματα ὄλων τῶν μεγάλων ἀνδρῶν καὶ εὐεργετῶν τῆς ἀνθρωπότητος. Ἡ ἀπὸ τῆς σήμερον ἐμφάνισις τοῦ Ἰησοῦ εἰς τὸν κόσμον ὡς κήρυκος καὶ διδασκάλου μέχρι τοῦ σταυρικοῦ αὐτοῦ θανάτου τριετῆς χρονικῆς περιόδου εἶνε γονιμωτέρα καὶ θαυμασιωτέρα εἰς ἕκτακτα ἐπὶ τῆς παγκοσμίου ἡθικῆς ζωῆς τῆς καθόλου ἀνθρωπότητος ἀποτελέσματα, παρὰ ὄλων τῶν ἐπιφανεστάτων μεγάλων τῆς ἀνδρῶν οἱ μακροχρόνιοι μόχθοι πρὸς ὑπηρεσίαν καὶ φωτισμὸν καὶ εὐδαιμονίαν τοῦ ἀνθρωπίνου Γένους.

Ὅλη ἡ σοφία τοῦ οὐρανοῦ καὶ τῆς γῆς ἐκηρύχθη ἐντὸς τῶν τριῶν τούτων ἐτῶν. Ὅλα τὰ ἀγνὰ ἐλατήρια τῶν ὑψηλῶν ἰδεῶν κα-

τῶν εὐγενεστάτων πράξεων εὐρίσκονται εἰς τὸ κήρυγμα τοῦτο, τὸ τόσον σχετικῶς δλιγοχρόνιον, τὸ ὅποιον ἀπὸ τῆς σήμερον ἀρχεται. Διὰ τοῦτο τὸ σημεῖον τοῦτο ἰδιαιτέρως ἐξαίρεται καὶ τονίζεται παρὰ τῷ Εὐαγγελιστῇ, διότι εἶνε, ὡς εἵπομεν, τὸ σημεῖον, ὅπου τίθεται ἡ σφραγὶς καὶ ἡ κατακλείς καὶ τὸ τέλος εἰς τὸ παρελθόν, τὸ ὅποιον ἀρχεται ἀπὸ τῆς σήμερον, καὶ γίνεται ἡ ἀρχὴ τῆς νέας ἐποχῆς, ἀπὸ τῆς ὁποίας ἐμελλον νὰ ἐξαρθῶσιν ὅλαι αἱ τύχαι τοῦ μέλλοντος μέχρι συντελείας τοῦ αἰῶνος, διότι ὅλον τὸ μέλλον δὲν ἐμελλε νὰ εἶνε ἄλλο τι παρὰ μία ἄδυτος καὶ ἀνέσπερος βασιλεία τοῦ Ἰησοῦ ἐπὶ τῶν καρδιῶν, καὶ ἔκτοτε ὁ Ἰησοῦς ἐξακολοῦθῆι καὶ θὰ ἐξακολουθῆι μέχρι συντελείας τῶν αἰώνων κηρυσσόμενος, λατρευόμενος, ἀγαπώμενος, ὅσον οὐδεὶς ἄλλος ἐπὶ τῆς γῆς ἐλατρεύθη ἐκηρύχθη, ἡγαπήθη ἀφ' οἷου ὑπάρχει ὁ κόσμος. Διὰ ταῦτα, ἕως ἐπιστήσωμεν τὴν προσοχὴν μας εἰς τὸ προέχον σημεῖον τοῦ σημερινοῦ Εὐαγγελίου. «Ἀπὸ τότε ἤρξατο ὁ Ἰησοῦς κηρύττειν καὶ λέγειν: μετανοεῖτε· ἤγγικε γὰρ ἡ βασιλεία τῶν οὐρανῶν».

Τὸ προεξέχον σημεῖον εἶνε ὅτι ὁ Ἰησοῦς ἀρχὴν τοῦ ἔργου Του ἔκαμε τὸ κήρυγμα «ἤρξατο κηρύττειν», καὶ τοῦτο διότι ἡ ὥραιότερα διακονία καὶ τὸ ἐντιμότερον ὑπύργημα τὸ ὅποιον δύναται νὰ

ἐπιθυμήσῃ ἄνθρωπος, εἶνε τὸ ἔργον καὶ ὑπούργημα τοῦ κήρυκος καὶ διδασκάλου διπερ ἀνέλαβε καὶ ἐτέλεσεν ἐπιζήτησαν ὅλην ὁ υἱὸς τοῦ Θεοῦ. Τὸ κήρυγμα, ἡ διδασκαλία, ὁ λόγος εἶνε τὸ ἀρχικῶς δρισθὲν μέσον, διὰ τοῦ ἵποίου καὶ τὸν κόσμον νὰ σώσῃ ἠθέλησεν ὁ Θεός.

Αἱ λαμπρόταται δὲ ἡμέραι τῆς Ἐκκλησίας ἦσαν καὶ εἶνε ἐκεῖναι, κατὰ τὰς ὁποίας ἦτο καὶ εἶνε ἐν τιμῇ καὶ χρῆσει τὸ κήρυγμα· αἱ σκοτεινότεραι δὲ ἡμέραι τοῦ Γένους μας ἦσαν καὶ εἶνε ἐκεῖναι, κατὰ τὰς ὁποίας δὲν ἠκούετο ὁ λόγος Θεοῦ. Ὁ λιμὸς καὶ ἡ σιτοδεία, ἐκ τῆς ὁποίας χιλιάδες ἀποθνήσκουσι σωματικῶς, εἶνε τίποτε παραβαλλόμενα πρὸς τὸν λιμὸν τοῦ μὴ ἀκούειν τὸν λόγον τοῦ Θεοῦ. Διὰ τοῦτο ἡ πρώτη λέξις τοῦ δημοσίου διακονήματος καὶ ὑπουργήματος τοῦ Ἰησοῦ ἐσημειώθη, τὸ «ἤρξατο κηρύττειν», διότι διὰ τοῦ κηρύγματος ἀφυπνίζονται ἐκ τοῦ ληθάργου καὶ ἐξεγείρονται ἐκ τοῦ ὕπνου καὶ ἀνίστανται ἐκ τῆς ἀμαρτίας καὶ τῆς νεκρώσεως οἱ λαοί. Οὕτως ἀρχίζουσιν αἱ εὐγενεῖς ἐπαναστάσεις κατὰ τῆς δουλείας τοῦ πνεύματος.

† Ο Σμύρνης ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΣ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΘΕΙΟΥ ΚΗΡΥΓΜΑΤΟΣ

Αὔριον Κυριακῆν 8 Ἰανουαρίου 1912 οἱ Ἰερσκήρυκες τῆς Ἐρησκευτικῆς Ἀδελφότητος «Εὐδοσείας» θὰ κηρύξωσιν ὡς ἑξῆς: Ὁ ἱερολογ. κ. Γε. Ὁρφανίδης π. μ. ἐν τῷ Ι. γαφ. Τιμίου Προδρόμου (Σχοινάδικα). Ὁ ἐλλόγ. κ. Π. Κατσιναβάκης π. μ. καὶ μ. μ. ἐν Κυθωνίας. Ὁ ἐλλόγ. κ. Ἄνδρ. Κουρνιακῆς π. μ. ἐν τῇ σχολῇ τοῦ ἁγ. Νικολάου.

« ΑΝΑΓΓΕΙΛΟΝ ΜΟΙ ΤΟ ΟΝΟΜΑ ΣΟΥ »

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀρ. 35 φυλλαδίου).

Η'.

Ἡ μεγάλη αὕτη ἀλήθεια, ὅτι «**ὁ Θεὸς εἶνε Πνεῦμα**», τυγχάνει γοιμωτάλη εἰς ἠθικά καὶ πρακτικά συμπεράσματα, καταρρίπτουσα μὲν πάσας τὰς ἀναξίους ἐκείνας περὶ Θεοῦ συλλήψεις, ὧν γέμει εἴτε ἡ ἀρχαία, εἴτε ἡ νεωτέρα εἰδωλολατρεία, ἀνυψώνουσα δὲ τὸ ἠθικὸν τοῦ ἀνθρώπου διὰ τῆς πραγματικωτέρας καὶ πληρεστερας κατὰ τὸ δυνατόν ἰδέας τοῦ Θεοῦ.

Ἐπισημαίνοντες ὅτι «**ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα**». Ἡπατῶντο ἄρα οἰκτρῶς οἱ ἐθνικοὶ οἱ νομιζόντες «**χρυσῶ, ἢ ἀργύρῳ ἢ λίθῳ, χαράγματι τέχνης καὶ ἐνθυμήσεως ἀνθρώπου τὸ θεῖον εἶναι ὅμοιον**». (Πράξ. ιζ', 29)

Διότι ποῖον βδέλυγμα ὑπάρχει βδελυκτότερον ἐνὸς εἰδώλου ; «**Ἐνεπλήσθη ἡ γῆ βδελυγμάτων τῶν ἔργων τῶν χειρῶν αὐτῶν καὶ προσεκύνησαν οἷς ἐποίησαν οἱ δάκτυλοι αὐτῶν. Καὶ ἔκλυεν ἄνθρωπος καὶ ἐταπεινώθη ἀνὴρ**» (Ἦσ. β', 8—9). «**Τί, ἂρ ἂν γένοιτο καταγελαστότερον ἄλλο, ἢ ὅταν ἄνθρωπος δημοουργὸς ἢ Θεοῦ ;... Ὡσπερ γὰρ ἡ τοῦ Θεοῦ προσκύνησις εἰς ὕψος ἀνάγει, οὕτως ἡ ἐκείνων ταπεινοὶ καὶ κατάγει**», προσθέτει καὶ ὁ ἱ. Χρυσόστομος. (Εἰς Ἦσ. κσφ. β').

Ἐπισημαίνοντες ὅτι «**ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα**». Ἀνάγκη ἄρα νὰ προσέχωμεν εἰς τὰς περὶ Αὐτοῦ ἐννοίας μας, ἵνα μὴ συμφύρωμεν τὰ χαμηλὰ μὲ τὰ ὑψηλὰ καὶ τὴν ἀμιγροστάτην θεῖαν οὐσίαν μὲ τὰς σκωρίας τῶν παρ' ἡμῖν παθῶν. Ἐν ταῖς ἀγ. Γραφαῖς ὑπάρχουσιν ἀνθρωποπαθεῖς περὶ Θεοῦ ἐκφράσεις. Ὁ Θεὸς περιπατεῖ ἐν τῷ Ποροδείσῳ τὸ δειλινόν, ὡς θὰ ἔπραττεν Ἀσιανὸς τις μονάρχης, κύπτει ἐξ οὐρανοῦ διὰ νὰ βεβαιωθῇ περὶ τῆς φωνῆς τῶν Σοδόμων, τρώγει εἰς τὴν τράπεζαν τοῦ Ἀβραάμ. Εἰς τὸν Θεὸν ἀποδίδονται 77 φορὰς χεῖρες, 32 φορὰς βραχίονες, 22 φορὰς ὀφθαλμοὶ καὶ ἄλλα τοιαῦτα. Ὁ Μαῦσῆς βλέπει τὰ ὀπίσθια τοῦ Θεοῦ. Ἐν τοῖς ψαλμοῖς ὁ Θεὸς ἐντεινεῖ τὸ τόξον Του, λαμβάνει βέλη ἀπὸ τῆς φρετέρας Του καὶ κατατοξεύει τοὺς ἐχθρούς Του. Πάντα ταῦτα εἶνε γεγραμμένα ποιητικῇ τῇ ἀδείᾳ καὶ ὡς εἰκόνες ποιητικαὶ δέον νὰ ἐκληφθῶσιν, ἀνάγουςαι ἡμᾶς εἰς ἀνωτέραν ἐννοιαν, ὡς κάλλιστα ἠρμήνευσεν ὁ Δαμασκηνὸς καὶ πάλιν : «**Ἐπεὶ δὴ πλεῖστα περὶ Θεοῦ σωματικώτερον ἐν τῇ ἀγ. Γραφῇ συμβολικῶς εἰρημένα εὐρίσκομεν, εἰδέναι χρὴ, ὡς ἀνθρώπους ὄντας ἡμᾶς, καὶ τὸ παχὺ τοῦτο σαρκίον περικειμένους, τὰς θείας καὶ ὑψηλὰς**

καὶ αὐτοὺς τῆς θεότητος ἐνεργείας νοεῖν ἢ λέγειν ἀδύνατον, εἰ μὴ εἰκόσι καὶ τύποις καὶ συμβόλοις τοῖς καθ' ἡμᾶς χρῆσαιμεθα. Ὅσα τοίνυν περὶ Θεοῦ σωματικώτερον εἰρηται, συμβολικῶς ἐστι λελεγμένα. Ἐχει δὲ ὑψηλοτέραν διάνοιαν. Ἀπλοῦν γὰρ τὸ θεῖον καὶ ἀσχημάτιστον. Ὀφθαλμοὺς μὲν οὖν καὶ βλέφαρα καὶ ὄρασις, καὶ τῶν ἀπάντων αὐτῶν ἐποπτικὴν δύναμιν, καὶ τὸ ἀλάθητον τῆς αὐτοῦ γνώμης ἐγνωσόμεν... Ὡτα δὲ καὶ ἀκοὴν τὸ ἐξιλεωτικὸν αὐτοῦ καὶ τῆς ἡμετέρας δεήσεως δεκτικόν... Στόμα δὲ καὶ λαλίαν, τὸ ἐνδεικτικὸν τῆς βουλήσεως αὐτοῦ... Χεῖρας δέ, τὸ ἀνυστικὸν τῆς ἐνεργείας αὐτοῦ... Πόδας δὲ καὶ βᾶδιον τὴν πρὸς ἐπικουρίαν τῶν δεομένων ἢ ἐχθρῶν ἄμυνα. Ὄργην δὲ καὶ θυμὸν τὴν πρὸς τὴν κακίαν ἀπέχθειάν τε καὶ ἀποστροφήν.. Διήθη καὶ ὕπνον καὶ νυσταγμὸν, τὴν ὑπέρθειν τῆς τῶν ἐχθρῶν ἀμύνης καὶ τὴν τῆς συνήθους πρὸς τοὺς οἰκείους βοήθειαν ἀναβολήν. Καὶ ἀπλῶς εἰπεῖν, πάντα τὰ σωματικῶς εἰρημένα περὶ Θεοῦ κεκορυμμένην ἔχει τινὰ ἐννοίαν, ἐκ τῶν καθ' ἡμᾶς τὰ ὑπὲρ ἡμᾶς ἐκδιδάσκουσιν» (Ἐκθ. Ὁρθ. πίστ. Α', κεφ. ια'). Τοιαύτη ὑπῆρξε πάντοτε ἡ περὶ πνευματικοῦ Θεοῦ ἰδέα τοῦ Χριστιανισμοῦ. Ἐξαίρεσιν ἔχομεν μόνον εἰς δύο περιπτώσεις. Ἀφ' ἐνὸς μὲν παρὰ τοῖς Ἀδδιανοῖς, οὕτω κληθεῖσιν ἐξ Αὐδίου τινὸς Σύρου (†372), ὅστις κατὰ Θεοδώρητον «ἀνοήτως

νενοηκῶς τὸ ποιήσωμεν ἀνθρώπουν καθ' εἰκόνα ἡμετέραν καὶ καθ' ὁμοίωσιν, ἀνθρωπεῖαν ἔχειν μορφήν τὸ θεῖον ὑπέλαβε, καὶ τὰ τοῦ σώματος περικεῖσθαι ἐτόπασε μόρια, τῆς θείας γραφῆς οὐ κατιδὼν τὴν διάνοιαν» (Ἐκκλ. Ἰστ. Δ', 10 (ὄρα καὶ Ἐπιφαν. περὶ αἱρέσεων 70, κεφ. α'). Ἡ δὲ ἄλλη περιπτώσις εἶνε ἡ τῶν ἐπὶ τῆς Σκήτεως τῆς Αἰγύπτου μοναχῶν, οἵτινες ἀπλοῖ καὶ ἀγράμματοι ὄντες, πολεμῶς δὲ κατὰ τοῦ θεωρητικοῦ καὶ μυστικοῦ πνεύματος τοῦ Ὁριγένους διακείμενοι, «σωματικὸν καὶ ἀνθρωπομορφον τὸν Θεὸν εἶναι ἐβούλοντο», κατὰ Σωκράτη. (Σωκρ. στ' 7). (Ὅρα καὶ Σωζόμ. Η', β', 12). Τὴν ἰδέαν τῶν κάλλιστα ἐξέφραξεν ὁ σεβαστότατος γέρον Ἰεροσολίμων, εἰς ὧν ἐξ αὐτῶν, ὅστις ἀκούων ὅτι οἱ Ὁριγενισταὶ ἀπεπνευματίζον ἐντελῶς τὸν Θεὸν καὶ ἀπέδιδον ἀναγωγικότερας ἐννοίας εἰς τὰς ἀνθρωποπαθεῖς ἐκφράσεις τῆς Γραφῆς, ἔβλεπεν ὁ δύσμοιρος τὸν Θεὸν τοῦ οἰοεῖ ἐξατιμζόμενον καὶ ἔλεγε τεθλιμμένος: «ἀφείλοντό μου τὸν Θεὸν καὶ οὐκ ἔχω τί λατρεύσω!!»

Ὁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα. Οὐ μόνον λοιπὸν μὲ καμμίαν ὕλην καὶ σάρκα δὲν πρέπει νὰ Τὸν συγχέωμεν, ἀλλ' οὐδὲ τὰς ἰδικὰς μας ἀτελείας πρέπει νὰ ἀναφέρωμεν εἰς Αὐτόν. Λέγεται βεβαίως ἐν ταῖς Α. Γρ. ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε ζηλότυπος, ὅτι ἐκδικεῖται, ὅτι μετανοεῖ, ὅτι ὀργίζεται, καὶ ὅσα τοιαῦτα· ἀλλ' ἐπίσης λέγεται εἰς

Η ΒΑΠΤΙΣΗ ΤΟΥ ΚΥΡΙΟΥ

Ἐν Ἰορδάνῃ βαπτίζομένου Σου, Κύριε, ἡ τῆς Τριάδος ἐμφανισθῆ προσώπησις τοῦ γὰρ Γεννήτορος ἡ φωνὴ προσημαρτύζει Σου, ἀγαπητὸν Σε ἵόν ὀνομαζούσα· καὶ τὸ Πνεῦμα ἐν εἶδει περισσεύει ἐδουκίου τοῦ λόγου τοῦ ἀπαλάξ. Ὁ ἀπεικνείει, Χριστὸς ὁ Θεός, καὶ τὸν κόσμον φωτίζας δόξα Σου.

τὰς Γραφὰς ὅτι ὁ ἥλιος κινεῖται καὶ ὄχι ἡ γῆ. Διότι αὐτὴ εἶνε ἡ νηπιώδης γλῶσσα, ἣν ἄνθρωποι τοῦ καιροῦ ἐκείνου θὰ κατενόουν. Καθὼς λοιπὸν λέγομεν μὲν ὅτι κινεῖται ὁ ἥλιος καὶ ἀκίνηται ἡ γῆ, τὸ βέβαιον ὅμως εἶνε ὅτι ἡ γῆ κινεῖται καὶ ἀκίνηται ὁ ἥλιος, τοιουτοτρόπως καὶ τὴν ἱερικὴν μας μετάνοιαν, τὰ ἰδικὰ μας πάθη ἀποδίδομεν εἰς τὸν Θεόν, ἐνῶ Αὐτὸς μὲν εἶνε ὁ ἀναλλοίωτος, ἡμεῖς δὲ οἱ πάντοτε ἀλλοιούμενοι. Κατὰ παρόμοιον τρόπον λέγομεν ὅτι ὁ καθρέπτης γελᾷ, μορφαίνει, κινεῖται κτλ. ἐνῶ ἡμεῖς εἴμεθα οἱ πρὸ τοῦ καθρέπτου τράπτοντες ταῦτα.

Ἁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα καὶ ὡς πνεῦμα, εἶνε πανταχοῦ παρών· αἱ νηπιώδεις λοιπὸν ἰδέαι περὶ τοῦ ὅτι ὁ Θεὸς ἐγκλείεται εἰς τοίχους καὶ ὄρια, πρέπει νὰ λείψωσιν. Ὑπάρχουν μερικοὶ φρονοῦντες ὅτι ὁ Θεὸς εἶνε μόνον εἰς τὸν ναόν, καὶ ὅτι κατὰ συνέπειαν δύνανται ν' ἁμαρτάνωσιν ἀλλαγῶν, ὡς ὄντες μακρὰν τοῦ Θεοῦ. Τοιοῦτόν τινα συνήντησα μίαν φορὰν. Ἦτο ψαρᾶς, ὅστις εἰσῆλθεν εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ ἐν Πέραν ναοῦ τοῦ ἁγ. Κωνσταντίνου διὰ νὰ παλήσῃ ἰχθυὺς εἰς τοὺς ἐκεῖ ἱερεῖς. Καὶ ὅταν τις ἐξ αὐτῶν τῶ παρετήρησε «κύταξ μὴ με γελάσης», ὁ ἀλιεὺς ψαρᾶς τῷ ἀπήντησεν: «Ἐδῶ νὰ σε γελάσω ὅπου μᾶς βλέπει ὁ Θεός; ἂν ἦσο παρέκει...» Τοιαύτην ἀφελῆ ἰδέαν εἶχε καὶ ἡ Σάμαρεῖτις τοῦ Εὐαγγελίου, ἣτις ἠρώτα τὸν Χριστόν, ἐὰν ὁ Θεὸς εὐρίσκηται εἰς

τὸ Γαριζεῖν ἢ εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα, πρὸς τὴν ὁποίαν ὁ Ἱ. Χριστὸς εἶπε τὸ θαυμάσιον ἐκεῖνο: «Πνεῦμα ὁ Θεός».

Πνεῦμα λοιπὸν ὁ Θεὸς καὶ πνεῦμα ἄπειρον. «Πῶς ἠμπορεῖ νὰ προφθάνῃ εἰς ὅλα»; ἐρωτῶσί τινες. «Κατὰ τὸν παλαιὸν καιρὸν ὁ κόσμος ὅλος ἐνομιζέτο ὅτι ἀποτελεῖται ἀπὸ μόνην τὴν γῆν· καὶ τοιαύτη ὑπόθεσις περὶ Θεοῦ φροντίζοντος περὶ πάντων ἦτο κἄπως πιστευτή. Ἄλλ' ἡ Ἀστρονομία σήμερον μᾶς παρουσί-ασε χιλιάδες χιλιάδων κόσμων. Ποῦ νὰ φροντίσῃ λοιπὸν περὶ ὅλων τούτων ὁ Θεός;...» Τί κάμνουν αὐτοὶ οἱ ἄνθρωποι; Ἀνθρωποποιοῦν καὶ πάλιν τὸν Θεὸν των. Τὸν φαντάζονται ὡς συνήθη μονάρχην. Νομίζουν ὅτι ὁ Θεὸς ἔχει ὄρια. Λησμονοῦν ὅτι εἶνε πνεῦμα ἀπεριόριστον. Λησμονοῦν ὅτι ἴσα ἴσα αὐτὴ ἡ ἀνακάλυψις τῶν νέων κόσμων διὰ τῆς Ἀστρονομίας ἐξῆρεν ἐπὶ μᾶλλον τὴν Θεῖαν Παντοδυναμίαν καὶ ἀκριβῶς ἡ σχετικὴ ἀπειρία τῶν κόσμων μᾶς ὠδήγησεν εἰς τὸ ἀπόλυτον Ἄπειρον.

Ἁ Θεὸς εἶνε πνεῦμα. Ὅχι δύναμις ἀπλῶς τυφλὴ καὶ ἄνονος, ὡς τινες τὴν ἠθέλησαν, διότι—πῶς τότε σκέψις καὶ τάξις καὶ λογικὸς συνειρμὸς θὰ παρουσιαζόντο ἐν τῇ φύσει; Ἄλλὰ πνεῦμα πεπροικισμένον διὰ αὐτοσυνειδήσεως, γνώσεως καὶ θελήσεως. Δύναμις ὀμματωμένη, σκεπτομένη καὶ ἐπιβλέπουσα τὰ πάντα νυχθημερόν. Ὅποσον ἔξοχα τὰ πρακτικὰ συμπεράσματα μᾶς τοιαύτης

ἰδέας! Ὁ Θεὸς εἶνε παντεποπτικὸν πνεῦμα. Ὁ Θεὸς παρακολουθεῖ τὰ πλάσματά του ὅπου καὶ ἂν ὑπάγωσιν ἀναγινώσκει τὰ βύθια τῆς καρδίας μας. Πῶς θὰ πράξῃ τὸ κακόν, ἢ θὰ τὸ σκεφθῇ χωρὶς νὰ ἐντραπῇ; Ὁ

Θεὸς μᾶς βλέπει. Ποῖος θὰ ἀποδύθῃ πρὸς τὸν ἀγῶνα τῆς ἀρετῆς ἄνευ θάρρους; Ὁ Θεὸς εἶνε μαζί μας.

(Ἔπεται τὸ τέλος).

Manchester.

ΚΩΝΣΤ. Ν. ΚΑΛΛΙΝΙΚΟΣ

Πρωτοπρεσβύτερος.

ΛΟΓΟΣ

ΠΕΡΙ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗΣ ΤΩΝ ΤΕΚΝΩΝ ΑΝΑΤΡΟΦΗΣ

(Συνέχεια ἐκ τοῦ ὑπ' ἀριθ. 37 φυλλαδίου καὶ τέλους).

Ἄλλ' οὔτε ἢ ἐν τῷ οἴκῳ διδασκαλία, οὔτε αἱ ἐν τῇ Σχολῇ ἀποκτώμεναι γνώσεις ἔχουσι σημασίαν τινά, ἂν μὴ συνοδεύωνται καὶ ὑπὸ τοῦ καλοῦ παραδείγματος. Γονεῖς ἐρίζοντες καὶ διαπληκτιζόμενοι οὐ μόνον πρὸς ἄλλους, ἀλλὰ καὶ πρὸς ἀλλήλους πολλάκις, τί μάτην διδάσκουσι τὰ τέκνα αὐτῶν περὶ ἀγάπης, τί μάτην ἀπαιτοῦσι παρ' αὐτῶν σεβασμόν, εὐπείθειαν καὶ ὑποταγήν; Ἐὰν οἱ γονεῖς δὲν ἐκπληρῶσι τὰ χριστιανικά αὐτῶν καθήκοντα μὴ προσερχόμενοι εἰς τὴν Ἐκκλησίαν μηδὲ μετέχοντες τῶν δωρεῶν τοῦ Ἁγίου Πνεύματος διὰ τῶν ἱερῶν μυστηρίων, ἀλλ' ἀδεῶς καταπατοῦντες ἱεροὺς θεσμούς καὶ διατάξεις τῆς Ἐκκλησίας δύνανται ποτε νὰ ἐμπνεύσωσιν εἰς τὰ ἴδια τέκνα πίστιν καὶ ἀφοσίωσιν εἰς τὸν Θεόν; Ἐὰν ἀντιπαρέρχονται τὸν προβάλλοντα τὴν χεῖρα πρὸς βοήθειαν ὁρακένδυτον

γέροντα, χωρὶς νὰ μαλάσσηται ἡ καρδία αὐτῶν καὶ ἀποπέμπωσι τὸν λιμώττοντα τῆς πείνης ἐπαίτην, χωρὶς νὰ παράσχωσιν αὐτῷ τεμάχιον ἄρτου, πῶς θὰ ἐμβάλωσιν εἰς τὰ τέκνα αὐτῶν οἶκτον καὶ συμπάθειαν πρὸς τοὺς πάσχοντας καὶ ἀδυνάτους; ὦ! μὴ πλανᾶσθε, ἀδελφοί μου! Γονεῖς ἄρπαγες καὶ ἄδικοι, γονεῖς φίλοι τῶν ἡδονῶν καὶ ἀπολαύσεων δὲν δύνανται εὐδοκίμως νὰ καλλιεργήσωσι καὶ αὐξήσωσιν ἐν ταῖς ἀπαλαῖς τῶν τέκνων καρδίαις οὐδεμίαν ἠθικὴν ἀρχήν. Πατὴρ τὰ πάντα μετερχόμενος, ὅπως ἐξέχουσαν ἐν τῇ κοινωνίᾳ καταλάβῃ θέσιν, δὲν δύναται νὰ ὀμιλῇ πρὸς τὰ τέκνα αὐτοῦ περὶ τοῦ προσκαιροῦ καὶ ἐφημέρου τῶν τοῦ κόσμου αγαθῶν, οὐδὲ νὰ ἀνάγῃ τὸν νοῦν αὐτῶν εἰς τὰ ὑπερκόσμια. Μήτηρ φιλάρεσκος, ἐνοχλοῦσα ἐκάστοτε τὸν σύζυγον αὐτῆς, ὅπως ἐπαρκῆ εἰς τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ

συρμού και τοῦ ψευδοπολιτισμοῦ, δὲν δύναται ν' ἀπαιτῆ παρὰ τῆς θυγατρὸς αὐτῆς κοσμιότητα περὶ τοὺς τρόπους και τὴν περιβολήν. Ἄνευ τοῦ καλοῦ παραδείγματος τὰ πάντα ἀποβαίνουσιν εἰς μάτην. Ἀνάγκη λοιπὸν οἱ γονεῖς νὰ διδάσκωσι τὰ ἴδια τέκνα οὐ μόνον διὰ τοῦ λόγου, ἀλλὰ και διὰ τοῦ παραδείγματος και νὰ ἐθίζωσιν αὐτὰ συγχρόνως εἰς τὴν διάπραξιν τοῦ καλοῦ.

Τὰ δύο ταῦτα μέσα θὰ ἦσαν ἐπαρκῆ πρὸς ἠθικὴν τῶν τέκνων ἀνατροφὴν, ἐὰν τὸ κακὸν ὄλωσῃ ἔξωθεν ὑπεισήρχετο εἰς τὸν ἄνθρωπον· ἀλλ' ἀφ' οὗ φέρομεν τὰ σπέρματα αὐτοῦ ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ἀνάγκη οἱ γονεῖς ἄγρυπνον νὰ ἔχωσι τὸ ὄμμα ἐπὶ τοῦ τέκνου αὐτῶν. Ὁ ἄνθρωπος διὰ τοῦ ἁγίου βαπτίσματος ἀποπλύνεται βεβαίως ἀπὸ τοῦ ῥύπου τοῦ προπατορικοῦ ἁμαρτήματος, ἀπαλλάσσεται τῆς ἐνοχῆς, ἀπὸ τέκνου ὀργῆς καθίσταται υἱὸς τῆς χάριτος, δὲν ἀπαλλάσσεται ὅμως και τῶν ἄλλων συνεπειῶν αὐτοῦ. Ὁ ἐχθρὸς κατεβλήθη και κείται σιδήρῳ δεδεμένος, ἀλλ' ἐν ἡμῖν αὐτοῖς, ἔτοιμος ἐν πρώτῃ εὐκαιρίᾳ νὰ ῥήξῃ τὰ δεσμά, νὰ ἐξορμήσῃ, ἵνα θύσῃ και ἀπολέσῃ. Ἡ πρὸς τὸ κακὸν τάσις παραμένει, ἐκφαίνεται δὲ μάλιστα ἐν τῇ μικρᾷ ἡλικίᾳ. Παρατηρήσατε μικρὸν παιδα και θὰ ἀνακαλύψητε εἰς τὰς πράξεις και εἰς τοὺς λόγους αὐτοῦ μάλιστα μὲν τὸν ἐγωϊσμόν, τὴν φιλαυτίαν και ἰδιοτέλειαν, ἔπειτα δὲ τὸν φθόνον και τὴν μνησικακίαν. Τὰ πάντα

θεωρεῖ ἴδια, τὰ πάντα εἰς ἑαυτὸν ἀνήκοντα. Πληροὶ πολλάκις ἡ μήτηρ τὰς χεῖρας και τὰ θυλάκια αὐτοῦ ὀπωρῶν και αὐτὸς ἀκόμη ἐπιτίθεται, ζητεῖ και ἡ κλαίει ἂν δὲν λάβῃ πλειονα ἢ προσπαθεῖ νὰ διαφύγῃ τὰ ὄμματα τῆς μητρὸς, ἵνα ὑπεξαιρέσῃ· ἄλλοτε βλέπει τὸν ἀδελφὸν εἰς τὰς ἀγκάλας τῆς μητρὸς και κλαίει ἀπαρηγόρητα· ἐὰν δὲ ποτε ἐπιπλήξῃ τις αὐτὸν διὰ κακὴν τινα πράξιν, ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας ἐνθυμεῖται τὴν προσβολήν. Τὰς τοιαύτας τάσεις ἐὰν δὲν φροντίσωσι νὰ περικόψωσι και ἐκβάλλωσιν ἐγκαίρως οἱ γονεῖς ἐκ τῆς καρδίας τοῦ παιδὸς, θ' ἀναπτυχθῶσιν ἀνεπαισθήτως εἰς πάθη και εἰς κακίας, αἵτινες θὰ εἰσδύσωσι μέχρι τοῦ μυελοῦ τῶν ὀστέων αὐτοῦ και τὰς ὁποίας μόνον ὁ θάνατος θὰ δυναθῇ νὰ ἐξαλείψῃ «ὄστᾶ αὐτοῦ, ὡς λέγει ὁ μακάριος Ἰωβ, ἐνεπλήσθησας νεότητος αὐτοῦ και μετ' αὐτοῦ ἐπὶ χώματος κοιμηθήσεται» (Ἰωβ 20, 11). Τούτου ἕνεκα ἀνάγκη οἱ γονεῖς ἄγρυπνον νὰ στρέφωσι τὸ ὄμμα ἐπὶ τῶν ἔργων και τῶν λόγων τοῦ παιδὸς, ἀνάγκη νὰ ἐπιτηρῶσιν αὐτὸν, μέχρις οὗ φθάσει εἰς ἄνδρα τέλειον, εἰς μέτρον ἡλικίας· ἴδιᾳ δὲ πολὺ νὰ ἐφιστῶσι τὴν προσοχὴν αὐτῶν ἐπὶ τῆς συναναστροφῆς αὐτοῦ, διότι παραμένει πάντοτε ἰσχύον τὸ ἀρχαῖον ἐκεῖνο λόγιον «φθειροῦσιν ἦθη χρηστά ὀμιλίας κακαί» (Α'. Κορ. 15, 33). Ἐὰν δὲ ποτε εὗρωσιν αὐτὸν ἔνοχον κακῆς τινος πράξεως νὰ ἐπιζητήσωσιν ἐκ παντὸς τρόπου τὴν

διόρθωσιν αὐτοῦ καὶ διὰ τῆς τιμωρίας ἐν ἀνάγκῃ, χωρὶς νὰ συγκρατῆ καὶ ἀνακόπη αὐτοὺς ψευδῆς πρὸς αὐτὸν ἀγάπῃ, διότι «ὁ ἀγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἐνδελεχίσει μάλιστα αὐτῷ, (Σειρ. 30. 1), μόνον δὲ ὁ μισῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ ἀποφεύγει τὴν τιμωρίαν ὡς λέγει, ὁ σοφὸς Σολομῶν «ὃς φεῖδεται τῆς ἑαυτοῦ βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ» (Παροιμ. 13, 24). Γονεῖς ἀληθῶς ἀγαπῶντες τὰ ἴδια τέκνα πάσῃ δυνάμει θὰ ἐπιδιώξωσι τὴν διόρθωσιν αὐτῶν, τιμωροῦντες οὐχὶ πρὸς ἐκδίκησιν, στηλιτεύοντες τὴν κακίαν ἐνώπιον αὐτῶν καὶ δεικνύοντες αὐτοῖς τὰ ὀλέθρια τῆς ἁμαρτίας ἀποτελέσματα.

Οὕτως ἀνέτρεφε τὰ ἑαυτοῦ τέκνα ὁ μακάριος Ἰὼβ καὶ ἡ εὐσεβῆς τῶν Μακκαβαίων μήτηρ Σολομονή. Οὕτως ἀνέτρεψε τὰ τέκνα αὐτῆς ἡ θαυμαστὴ Ἑμμελία, ἡ μήτηρ τοῦ Μεγάλου Βασιλείου καὶ Γρηγορίου. Ἐπιλείπει δέ με ὁ χρόνος, ἐὰν θελήσω ν' ἀκαριθμήσω ἐνταῦθα πάντας τοὺς γονεῖς ἐκείνους, ὅσοι χριστιανικῶς ἀνατρέφοντες τὰ ἑαυτῶν τέκνα παρέδιδον τῇ Ἐκκλησίᾳ ἀληθεῖς τοῦ Θεοῦ λάτραι καὶ τῇ κοινωνίᾳ μέλη χρηστά καὶ τίμια, πολίται καλοὺς καὶ ἀγαθοὺς.

Τί δὲ πρᾶττουσι σήμερον οἱ γονεῖς; Φροντίζουσιν ἄρᾳ γε πάντες ν' ἀνατρέψωσι τὰ τέκνα αὐτῶν χριστιανικῶς. Δυστυχῶς οὐχὶ πάντες. Πολλοὶ σήμερον γονεῖς παραγνωρίζοντες τὸν ἀληθῆ τοῦ ἀνθρώπου ἐπὶ τῆς

γῆς προορισμὸν καὶ τῇ ὕλῃ δουλεύοντες, μόνον περὶ προσκαιροῦ καὶ ματαιίας σκέπτονται εὐδαιμονίας καὶ περὶ ταύτης συνήθως ὁμιλοῦσι πρὸς τὰ ἴδια τέκνα ὑποθάλλοντες τὰ πάθη καὶ τὰς κακίας αὐτῶν. Ἴδου τί συνήθως λέγουσι πρὸς αὐτὰ: Βλέπετε τὸν δεῖνα; οὗτος ἔξ ἀσήμων καὶ ταπεινῶν καταγόμενος, διὰ τῆς ἐπιμελείας καὶ δραστηριότητος αὐτοῦ κατώρθωσε μεγάλην ν' ἀποκτήσῃ περιουσίαν, ν' ἀνεγείρῃ οἰκίαν λαμπρὰς καὶ περικαλλεῖς νὰ ἔχῃ ἐσμὸν ὑπαλλήλων, τιμὴν καὶ ὑπόληψιν παρὰ τοῖς ἄλλοις τοῦτον ζηλώσατε. Ἄλλοτε ἄλλον προβάλλουσιν εἰς μίμησιν ὅστις ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν ἐπιστήμην μαθὼν ὑψηλὴν καὶ ἐξέχουσαν κατέλαβεν ἐν τῇ πολιτείᾳ θέσιν ἀπολαύων τῆς εὐνοίας τῶν ἰσχυρῶν καὶ τῆς θεραπείας καὶ κολακείων τῶν ἀδυνάτων. Λόγος περὶ πνευματικωτέρων, περὶ θεσιτέρων σχεδὸν ποτὲ δὲν ἐξέρχεται ἐκ τοῦ στόματος αὐτῶν. Ἄλλ' ἐρωτήσωμεν αὐτούς: εἰσὶ τοῦλάχιστον βέβαιοι, ὅτι τὰ πλούτη, ἡ δόξα, αἱ τιμαὶ καὶ τὰ ἀξιώματα θὰ παραμείνωσιν ἀναφαίρετον κτήμα τῶν τέκνων αὐτῶν; Ποσάκις ἀνδρες πλουσιώτατοι ἐν μιᾷ στιγμῇ δὲν ἐστερήθησαν τῶν πάντων! Ποσάκις καὶ τὰ ἀνώτερα ἀξιώματα δὲν ἀφηρεθήσαν ἕνεκα ῥαδιουργίας τινὸς ἢ ἰδιοτροπίας τῶν ἰσχυρῶν; Ἐως ποτε λοιπόν, ἀδελφοί, θὰ παραγνωρίζετε τὸ ἀληθὲς τῶν τέκνων ὑμῶν συμφέρον; Ἐως ποτε τὴν ὅλην προσοχὴν ὑμῶν θ' ἀπορροφῶ-

σι τὰ ἐφήμερα καὶ παροδικά ; Διατὶ δὲν φροντίζετε καὶ περὶ τῆς μελλούσης τύχης καὶ ὑμῶν καὶ τῶν τέκνων σας ; Διατὶ οἱ τοιοῦτοι γονεῖς παραμελοῦσι τόσον ἀδεῶς τὴν ἀνατροφὴν τῶν τέκνων αὐτῶν ; Ἐὰν σήμερον διὰ τὴν μακροθυμίαν τοῦ Θεοῦ ἀποφεύγουσι τὴν τιμωρίαν, ἣν ὑπέσθη ὁ Ἥλει, νομίζουσιν, ὅτι δὲν θὰ παραστῶσι ποτὲ πρὸ τοῦ βήματος τοῦ Σωτῆρος. Καὶ ποῖαν θὰ εὐρωσι τότε εὐλογον ἀπολογίαν ; Μήπως δὲν εἶναι εἰς τὴν ἐξουσίαν τῶν γονέων, μήπως δὲν εἶναι δυνατόν νὰ περικόψωσι καὶ διορθώσωσι τὰ σφάλματα τῶν τέκνων αὐτῶν. Ἐπίγνωτε, χριστιανοὶ ἀδελφοί, τὸ συμφέρον ὑμῶν. Ἀναθρέψατε τὰ τέκνα ὑμῶν χριστιανικῶς. Εἰς ὑμᾶς ἐπιβάλλεται τὸ καθήκον τοῦτο. Ἡ Ἐκκλησία παρ' ὑμῶν θέλει ἀληθεῖς πιστὰς, ἡ κοινωνία ἔχει ἀνάγκην μελῶν χρηστῶν καὶ ἐναρέτων, ἡ οἰκογένεια ἀπαιτεῖ παρ' ὑμῶν σιτηρίσματα οὐχὶ ἀνατροπείας. Διδάσκειτε τὰ τέκνα ὑμῶν διὰ τοῦ λόγου, διδάσκειτε αὐτὰ διὰ τοῦ παραδείγματος. Ζητήσατε δι' αὐτὰ διδασκάλους εὐ-

σεβεῖς καὶ ἐναρέτους. Ἀπομακρύνετε αὐτὰ ἀπὸ διδασκάλους σεμνοτήφους πορισμὸν ἔχοντας τὴν εὐσεβειαν. Ἄγρυπνον ἔχετε τὸ ὄμμα ἐπὶ τῶν τέκνων ὑμῶν· ἐθίξτε αὐτὰ εἰς τὴν διάπραξιν ἔργων ἀγαθῶν. Παύσατε θεωροῦντες τὰ σφάλματα αὐτῶν ὡς ἐνδείξεις πνεύματος καὶ εὐφύας, περικόπτετε τὰς κακὰς αὐτῶν τάσεις, τιμωρεῖτε μετὰ περισκέψεως, ἐν ἐνὶ λόγῳ μὴ παραλείπετε ποτὲ εὐκαιρίαν, καὶ εἴτε τιμωρεῖτε, εἴτε δίδασκετε, εἴτε συμβουλευέτε πρὸς ἐν καὶ μόνον ἀποβλέπετε εἰς τὴν χριστιανικὴν τῶν τέκνων ὑμῶν ἀνατροφὴν. Οὕτως ἐὰν προνοῆτε περὶ τῶν τέκνων ὑμῶν, ἔστε βέβαιοι, ὅτι ἡ Ἐκκλησία ἡμῶν θ' ἀναλάβῃ τὴν προτέρα αὐτῆς εὐκλειαν, τὸ Ἔθνος ἡμῶν θὰ ἀναδεικνύῃ μεγάλους ἀνδρας καὶ ἡ πατρίς ἡμῶν θὰ εὐδοκίμῃ καὶ θὰ προοδεύσῃ ὑμεῖς δὲ θὰ ἀξιοθῆτε νὰ παραστήτε ἐνώπιον τοῦ βήματος τοῦ Σωτῆρος, ἵνα λάβῃτε τὸν μισθὸν τῶν κόπων ὑμῶν λέγοντες μετὰ παρησίας ἕκαστος ὑμῶν : «Ἰδοὺ ἐγὼ καὶ τὰ παιδιά, ἃ μοι ἔδωκας, ὁ Θεός». (Ἐβρ. 2, 13). Γένοιτο!

Ἀρχιδιάκονος ΔΙΟΔΩΡΟΣ

ΜΙΚΡΑ ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ

Κον Ἰωάννην Πανσεληνιαδὴν (Χάλκην—Κων)πόλεως. Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν. Συνεμορφώθημεν ἐδηγίας ὑμῶν. Ἐλλείποντα φυλλάδια Α. Θ. Π. ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. *Κ. Ἄγγελον Δ. Καρᾶν (Θεσσαλονίκην)* Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν. Συνδρομητὴν νέον ἐνεγράψαμεν. Φυλλάδια ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. Συνδρομὰς ἐμβάστατε διὰ ταχυδρομικῆς ἐπιταγῆς ἢ καὶ εἰς γραμματόσημα τουρκικά. — *Κον Ἀντώνιον Οἰκονόμον (Θεσσαλονίκην)*. Συνδρομητῆς ἐνεγράφητε. Φυλλάδια ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. — *Πανοσιολ. Πρωτοσύγκελλον κ. Ἱερόθεον (Σιατίστην)*. Ἐπιστολὴν καὶ ἐπιτα-

γὴν ἐλάβομεν. Εὐχαριστοῦμεν θερμῶς. *Κονς Ἐμμανουὴλ Μελανδινὸν (Κ)πολιν*, *Δάζαρον Μπαλατόπουλον (Σέρβια)* καὶ *Πασχάλην Μιχαηλίδην (Σουφλίον)* Ἐπιστολάς σας ἐλάβομεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — *Ἱερολ. Ἱεροδιάκονον κ. Σενοφ. Ραπτάνην (Αἰδίνιον)*. Ἐπιστολὴν σας καὶ φυλλάδια ἐλάβομεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς. — *Α. Σ. ἅγιον Βελλᾶς καὶ Κονίτης κ. κ. Σπυριδῶνα (Κόνιτσαν)*. Συνδρομητῆς ἐνεγράφητε. Φυλλάδια ἀπεστείλαμεν ταχυδρομικῶς. — *Κον Δημήτριον Γ. Χ' Καπετάν (Καβάλλα)*. Ἐπιστολὴν σας ἐλάβομεν. Συνεμορφώθημεν ἐδηγίας ὑμῶν. Φυλλάδια ἀπεστείλαμεν. Ἀπάντησιν ταχυδρομικῶς.

ΣΚΕΨΕΙΣ ΕΠΙ ΤΩ, ΝΕΩ, ΕΤΕΙ

Πάντοτε μὲν λαμβάνει ὁ ἄνθρωπος ἀ-
φορμὰς νὰ σκεφθῆ σοβαρῶς καὶ ἐπωφελῶς,
ἀλλὰ καταλληλοτάτη πρὸς τοῦτο ἀφορμὴ
εἶναι ἡ παρεχομένη κατὰ τὴν ἐποχὴν, κα-
τὰ τὴν ἐποχὴν τελειώνει ἐν ἔτος ἐλόκλη-
ρον καὶ ἀρχίζει ἄλλο. Διότι τότε παρα-
τηρεῖ τις πόσον ὁ χρόνος εἶναι βραχύς,
πόσον γρήγορα φεύγει, πόσον ἀνεπανόρ-
θωτος εἶναι ἡ ἀπώλειά του καὶ πόσον κατὰ
συνέπειαν εἶναι ἐπανάγκη εἰς ἡμᾶς νὰ τὸν
μεταχειριζώμεθα πρὸς ὠφέλειαν τῆς αἰ-
ωνίου ζωῆς μας, εἰς τὴν ἐποχὴν μὲ ἑρμὴν ἀ-
κατάσχετον μᾶς φέρει.

Συνήθως οἱ ἄνθρωποι μετ' ἀδιαφορίας
ἀποβλέπομεν πρὸς τὴν ταχέαν διαδοχὴν
τῶν ἡμερῶν καὶ τῶν μηνῶν, πρὸς τὸν ρόον
τῶν ἐτῶν, τὰ ἔποικι κυλλιονται τόσοι τα-
χέως, πρὸς τὴν σκηνὴν ταύτην τοῦ κό-
σμου, ἡ ἑποικι μεταβάλλεται καὶ χάνεται
ἀνεπιστρεπταί.

Αἱ ἡμέραι διαδέχονται ἡσυχῶς τὰς ἡ-
μέρας καὶ μᾶς λικνίζουσι διὰ τῆς ὁμοιότη-
τος καὶ τῆς μονοτονίας των. Ἄλλ' ὅταν
φθάσωμεν εἰς τὸ τέλος ἐνὸς ἔτους, τὸ ὁ-
ποῖον δυνάμεθα νὰ παραβάλωμεν πρὸς τοὺς
διαφόρους σταθμοὺς τῆς ἀποστάσεως τὴν
ἐποικιαν διηγήσωμεν, τότε οὐ μόνον ἡ προου-
χὴ μας ἐξεγείρεται, ἀλλὰ καὶ ἐκπληξίς μᾶς
καταλαμβάνει, διότι τόσοι ταχέως παρήλθον
τὸ ἔτος καὶ διέρρευσε τὸ βυάκιον τοῦτο πῶν
ἡμερῶν καὶ ἐχάθη εἰς τὸν ὠκεανὸν τῆς
αἰωνιότητος.

Καὶ ἐν τούτοις ὅλη ἡ ζωὴ μας ἀποτε-
λεῖται ἀπὸ μικρὸν ἀριθμὸν τῶν φευγα-
λέων τούτων ἐτῶν. Ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου
κατὰ τὴν Γραφὴν εἶναι ὡς ὁ χρόνος τοῦ ἀ-
γροῦ, τὸν ἐποικι ὁ ἄνεμος παρασύρει, ἡ ὡς τὸ
ἄνθος, τὸ ἐποικι μαραίνεται ἀμέσως ἡ ὡς ὁ
καπνός, ὁ ὅποιος διαλύεται.

Ἡ ὅλη ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἐν ση-
μεῖον ἀόριστον καὶ ἀσύλληπτον. Τὰ ἔτη,
τὰ ἔποικι παρήλθον μολίς ἀφήκαν εἰς ἡμᾶς
τὰ ἔποικι ἀναμνήσει, διήλθον ὡς οὐκ, ὡς
ὄνειρον νυκτός. Τὸ ἴδιον θὰ συμβῆ καὶ εἰς
τὰ ὑπολείπόμενα. Θὰ περάσωσι καὶ αὐτὰ
ἐπίσης γρήγορα, ἴσως ταχύτερον ἀπὸ τὰ
ἄλλα ὡς νὰ ἐδρίσκοντο ὑπὸ τὴν ὄθησιν
τῆς κηθείσεως ἐνυμῶς.

Ὅσον καὶ ἂν κολακεύωνται μερικοί, εἰ-
πέ τις τῶν διασημοτέρων ἐχτέρων τοῦ κό-

σμου, ὅτι ἠεπερσοῦσι τῶν ἄλλων, τὰ ἔτη
τῶν ὠθοῦνται τὸ ἐν ὑπὸ τοῦ ἄλλου ὅπως
τὰ κύματα τὰ ὅποικι ἀκαταπαύστως κυλι-
ονται καὶ τὰ ὅποικι ἀφοῦ ἔκαμαν ὀλίγον πε-
ρισσότερον θόρυβον καὶ ἀφοῦ διήγυσαν ὀλί-
γον περισσότερας χώρας τὰ μὲν ἀπὸ τὰ δέ,
συγχέονται ἔπειτα καὶ χάνονται εἰς τὴν
αὐτὴν ἀβυσσον.

Ὁ χρόνος ὄχι μόνον φεύγει ταχέως, ἀλλὰ
καὶ ἄνευ οὐδεμιᾶς ἐλπίδος ἐπιστροφῆς. Ἄ-
κούρατος ὁ χρόνος κατὰ τὸν δρόμον του
προχωρεῖ πάντοτε, πάντοτε χωρὶς ποτε νὰ
ὀπισθοχωρῆ κατὰ ἐν βῆμα. Ὁ χρόνος, ὁ ὁ-
ποῖος ἐπέραςεν δὲν ἐπανέρχεται πλεον. Τὰ
ἔτη, κατὰ τὰ ὅποικι ἐζήσαμεν δὲν εἶναι
πλεον εἰς τὴν διὰθεσὶν μας, ἐσφραγίσθησαν
διὰ τῆς σφραγίδος τῆς αἰωνιότητος. Ἐδ-
ταχέως θὰ ἡμεθα ἂν τὰ μεταχειρισθῶμεν εἰς
τὴν ἐκτέλεσιν τοῦ καθήκοντος καὶ εἰς ἀ-
γιασμὸν τοῦ ὀνόματος τοῦ Θεοῦ.

Πόσον εἶναι γλυκύ, πόσον εἶναι παρη-
γορον, βίπτουσι τις τὸ βλέμμα του εἰς τὸ πα-
ρελθόν, ὅπως κατὰ τὴν ἐπέραν ἀφαιρίας ἡ-
μέρας, νὰ μὴ ἀνακολύπη κἀνὲν νέφος, ἡ
μὴ αἰσθάνηται καμμίαν κτύπον, νὰ μὴ δρῶσα-
ται κανένα ἔλεγχον ἐκ μέρους τῆς συνειδή-
σεώς του. Ἄλλα πόσον εἶναι λυπηρὸν, πό-
σον εἶναι φρικῶδες νὰ παρατηρῆ τις ἐπι-
σθεν αὐτοῦ μακρὰν σειρὰν ἡμερῶν, τὰς ὁ-
ποίας ἔχασε καὶ τὰς ὅποίας ἐσπατάλησε
λησημονῶν τὸν Θεὸν καὶ παραβαίνων τὰ κα-
θηκονιά του. Δὲν χρησιμεύουν οἱ οἱ! εἰς
τίποτε ἄλλο τότε αἱ μακρὰ ἡμέραι καὶ τὰ
μακρὰ ἔτη παρὰ εἰς τὸ νὰ καταστῶσιν
μᾶλλον ἐπιφοβὸν τὴν τιμωρίαν τοῦ Θεοῦ.

Κυρίως ἡ ζωὴ τοῦ ἀνθρώπου δὲν ἀποτε-
λεῖται οὔτε ἀπὸ ἔτη οὔτε ἀπὸ ἡμέρας οὔτε
μᾶλιστα ἀπὸ λεπτά, ἀλλ' ἀπὸ μίαν καὶ
μόνην στιγμὴν, δηλ. ἀπὸ τὸ ἐλάχιστον καὶ
ἀσυλλήπτου σμικρότητος χρονικὸν διάστη-
μα, τὸ ἐποικι ἐδρίσκεται μεταξὺ τῆς στιγ-
μῆς, ἡ ὅποικι ἐπέραςεν καὶ τῆς στιγμῆς, ἡ ὁ-
ποικι μέλλει νὰ ἔλθῃ.

Ἡ στιγμή ἡ μέλλουσα εἶναι ἀγνωστον ἂν
θὰ εἶναι ἰδικὴ μας, ἡ δὲ παρελθούσα ἀπο-
μακρύνεται ἔσοδον καὶ καμμία δύναμις δὲν
εἶναι ἱκανὴ νὰ τὴν ἀπαναφέρῃ.

Ἡ παρελθούσα λοιπὸν στιγμή ἀποτελεῖ κυ-
ρίως τὸν βίον τοῦ ἀνθρώπου, ἀλλ' ἡ στιγ-
μὴ αὕτη εἶναι τόσοι πολύτιμος, ὡςτε ἐκ-

τῆς καλῆς ἢ κακῆς χρήσεως αὐτῆς ἐξ ἀρ-
τᾶται ἢ εὐτυχῆς ἢ δυστυχῆς αἰωνιότης, ἢ
ἐποία μᾶς ἀναμένει κατὰ τὸ τέλος τῆς ἐπι-
γῆς σταδιοδρομίας μας. Πέρας οὐ γὰρ οὐδὲν,
θέλων νὰ καταστήσῃ σφραστέραν τὴν ἀλή-
θειαν καὶ τὴν περὶ τῆς αὐτῆς ὑπὸ μορφήν
εὐφροσύνης ἀλληγορίαν. Εἰς ξένος, λέγει, καυ-
αγήσας εἰς νῆσον τινα ἄγνωστον ἀνεκρού-
χθη ἐκεῖ βασιλεὺς. Ἄλλ' ἐνῶ κατασκευρι-
στημένος ἀπὸ τὴν νέον του τύχην ἀπε-
λαυνε ἀμέριμος ὄλων τῶν ἡδονῶν, τὰς
ἐποίας τοῦ παρῆεν ἢ νέε κέως του, περ-
ρουσιάζθη πρὸς αὐτὸν ὁ θρησκευτικὸς ἀρ-
χηγὸς τῆς νήσου ἐκείνης καὶ εἶπεν εἰς αὐ-
τόν. «Βασιλεὺ ἔχω καθῆκον νὰ σοὶ κατα-
στήσω γνωστὸν ὅτι οὐδὲν ὑπάρχει ἀπὸ τῆς
σφραγίδος τοῦ θρόνου, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἡ τύχη
σὲ ἀνεβίβασε. Εἰς στιγμήν ἀπροσδόκητον
θὰ σὲ καταβιβάσωσιν ἀπὸ τὸν θρόνον καὶ
θὰ σὲ ἀποστειλώσιν εἰς μίαν ἄλλην νῆσον
πολὺ ἀπομακρυσμένην. Εἶναι νόμος οὗ-
τος τοῦ κράτους ἡμῶν ἀμετάκλητος καὶ
κάνεις τῶν προκατόχων σου δὲν διέφυγε
τὴν αὐστηρότητά του.

Οἱ περισσότεροὶ μάλιστα ἐξ αὐτῶν κατα-
λήφθησαν αἰφνιδίως ἀπὸ τὴν μοιραίαν ἡ-
μέραν καὶ χωρὶς νὰ φροντίσωσι ποσῶς νὰ
γλυκάνωσιν τὴν θλιβεράν τύχην των. Τινὲς
ἐφάνησαν σοφώτεροι. Τὶ ἔκαμν, ἐρώτησεν
ὁ βασιλεὺς, καὶ τί πρέπει νὰ κάμω καὶ ἐγώ;
Ἐφρόντισαν, ἀπήντησεν ὁ θρησκευτικὸς
ἀρχηγός, τὸ ἀποστειλώσιν εἰς τὴν ἐξ αὐτοῦ
προωρισμένην νῆσον πληθὺς προμηθειῶν
καὶ βοηθημάτων διὰ νὰ διελθῶσι τὸ ὑπόλοι-
πον τῆς ζωῆς των εὐτυχῶς καὶ εὐαρέστως.
Μιμήθητι τὸ παράδειγμα των ὁ κειρὸς
περνᾶ καὶ ἡ στιγμή ἢ ἐποία παρήλθε δὲν
ἐπανερχεται πλέον. Ἐνθυμοῦ πρό πάντων,
ὅτι δὲν θὰ εὖρως εἰς τὴν νῆσον ἐκείνην τί-
ποτε ἄλλο, ἀλλὰ μόνον ἐκεῖναι τὰ ἐποὶα θὰ
ἀποστειλῆς σὺ ἐνταῦθα κατὰ τὸ ὄλιγον διά-
στημα, τὸ ὁποῖον σοὶ μένει νὰ βασιλεύσῃς».

Ὁ βασιλεὺς ἠκολούθησε μετὰ σπουδῆς
τὴν συμβουλὴν καὶ ὅταν ἀφῆρσαν ἀπὸ αὐ-
τόν τὸ στέμμα καὶ τὸν ἐστεύον εἰς τὴν νῆ-
σον, ἔφθασεν ἐκεῖ εὐτυχῆς καὶ ἔζησεν ἀκό-
μη εὐτυχέστερος χάρις εἰς τὰς προφυλάξεις

τὰς ὁποίας εἶχε λάβει.

Καὶ δι' ἡμᾶς, φίλοι ἀναγνώσται, θὰ ἔλθῃ
μία ἡμέρα κατὰ τὴν ἐποικὴν ὁ στέφανος τῶν
ἡμερῶν μας θὰ πέσῃ ἀπὸ τοῦ μετώπου
μας καὶ θὰ μεταφερθῶμεν τῶν πέντων ἐ-
στανημένοι εἰς ἄλλον κόσμον, εἰς τὸν ὁποῖον
θὰ εὐρώμεν μόνον ὅτι ἡμεῖς ἐνταῦθα θὰ
στειλώμεν κατὰ τὸ διάστημα τῆς περὶ τῆς
ζωῆς, δηλ. τὰς ἀρετὰς καὶ τὰς ἀγαθου-
ργίας, τὰς ὁποίας ἐῖθε ἐξετελέστμεν.

Ὁ χρόνος, φίλοι ἀναγνώσται, φέυγει, ἡ
ζωὴ περνᾶ, ἡ ἡμέρα κλίνει, καὶ ἐρχεται ἡ
νύξ, καθ' ἣν κανεὶς δὲν δύναται νὰ κάμῃ
τίποτε ὑφέλιμον διὰ τὴν σωτηρίαν του.

Εἰς ἡμᾶς, φίλοι ἀναγνώσται, εὐχόμεν ὅ-
πως τὸ νέον ἔτος 1912 ἀποβῇ οὐ μόνον
κατ' ὄνομα, ἀλλὰ καὶ πράγματι σωτηριεὺς
εὐχόμεν ὅπως τὸ χρησιμοποίησιν καλῶς
καὶ ἐπωφελῶς ἐν τῇ μετὰ ἰσχυρᾶς θελή-
σεως καὶ ἀρχαίτητος σταθεροῦ ἐκτελεσῇ
τοῦ καθήκοντος καὶ ἐν τῇ ἐξουσίᾳ περ-
σῶν τῶν ἀρετῶν καὶ δι' τῆς χριστιανικῆς
ἀγάπης.

Ὁ χρόνος λέγουσι κοινῶς, εἶναι χρημᾶ.
Ἄς τον μεταχειρισθῶμεν λοιπὸν διὰ νὰ κα-
τασκευάσωμεν ἐξ αὐτοῦ θησαυροὺς ἡθικούς,
θησαυροὺς οὐρανίους, τοὺς ὁποίους δὲν κα-
ταστρέφει σὴς καὶ βλάβος καὶ οἱ ὅποιοι θὰ
προσηγηθῶσιν ἡμῶν καὶ θὰ πράξωσιν εἰς
ἡμᾶς ἐν τῇ αἰωνιότητι εὐτυχίαν αἰώνιον.
Ἀμήν.

Ἰερὸς. ΓΡ. ΟΡΦΑΝΙΑΝΣ

Ἰεροκήρυξ.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Ἡ Διεύθυνσις τοῦ «Ἰεροῦ Πολυκάρ-
που» θερμῶς συνιστᾷ τοῖς ἀναγνώσταις
καὶ συνδρομηταῖς αὐτοῦ τὸ νεωστὶ ἐν
Ἀλεξανδρείᾳ ἐκδοθὲν ἀξιόλογον ἔργον
τοῦ γνωστοῦ διευθυντοῦ τῶν συναδέλ-
φων «Ἐκκλ. Φάρου» καὶ τοῦ «Παν-
ταίου» κ. Γρ. Παπα Μιχαὴλ ὑπὸ τὴν
τὴν ἐπιγραφὴν:

«Βυθισμὸς καὶ Χριστιανισμὸς»
Συγκριτικὴ ἠθικὴ.

ΔΙΕΥΘΥΝΟΥΣΑ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

† Ὁ Σμύρνης Χρυσόστομος
† Ὁ Τράλλων Χρυσόστομος
Π. Παπαδήμου

ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

ΤΟ Δ. ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ ΤΗΣ ΘΡ. ΛΑΒΕΦΟΤ. ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ

Περ. Δουκᾶς Π. Δουκέλλης
Γ. Ρουσέν Στ. Κοκκαλᾶς
Π. Κασάπογλου Δημ. Τσακούρης
Α. Ἀθηνογένης Δ. Δουρουδόγλου
Μ. Νικολαΐδης Δ. Σεμιζόπουλος